

дрствую лукаво», «слона-то я и не заметил» и т.п.). Для студента-филолога своеобразие крылатых слов заключается в их афористичности, которая чаще всего приобретается на протяжении конкретного временного отрезка. Источником пополнения крылатых слов являются античные и библейские мифы, фольклорные произведения разных жанров, всемирная художественная литература, публицистика, мемуары, опубликованные исторические документы. Весьма существенной является роль крылатых слов и выражений в формировании как литературного, так и разговорного языка (строки У. Шекспира, М. де Сервантеса, И-В. Гете, И. А. Крылова, А. С. Пушкина, А. С. Грибоедова, Н. В. Гоголя, А. Н. Островского и ряда других).

Таким образом, на более поздних этапах обучения как студентов-филологов, так и нефилологов, необходимо учитывать тот факт, что без владения набором даже минимальных историко-этимологических знаний, стоящих за крылатыми словами и выражениями, невозможно правильно интерпретировать смысл языковой единицы. Анализ усвоения этих единиц показывает, что необходимо иметь представление о предмете, событии, ситуации или месте, связанном с ними, следовательно, обязательным является знакомство с содержанием источника.

Литература

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э.Азимов, А.Щукин. — М.: Издательство ИКАР, 2009. — 448 с.
2. Безрукова В. С. Основы духовной культуры (энциклопедический словарь педагога) / В.Безрукова. — Екатеринбург, 2000. — 937 с.
3. Чепкова Т. П. Русский язык как иностранный. Знакомимся с русской фразеологией: Учеб. пособие / Т. П. Чепкова — М.: Флинта; Наука, 2003. — 88 с.

УДК 811.161.2, 378.147

Подгурська Т.А.,
викладач кафедри
української мови та літератури

ЛІНГВІСТИЧНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ В ЕКОНОМІЧНОМУ ВНЗ

***Анотація.** У статті проаналізовано лінгвістичний складник професійної освіти іноземних студентів під час вивчення курсу «Українська мова як іноземна». Визначено проблеми, перспективи та подано практичні рекомендації щодо покращення роботи зі студентами-іноземцями в економічному ВНЗ на початковому етапі засвоєння мови.*

***Ключові слова:** українська мова як іноземна, професійна освіта, лінгвістичний компонент.*

***Аннотация.** В статье проанализирована лингвистическая составляющая профессионального образования иностранных студентов при изучении курса «Украинский язык как иностранный». Определены проблемы, перспективы и представлены практические рекомендации по улучшению работы со студентами-иностранцами в экономическом вузе на начальном этапе освоения языка.*

***Ключевые слова:** украинский язык как иностранный, профессиональное образование, лингвистический компонент.*

***Abstract.** The article analyzes the linguistic component of the professional education of foreign students in the course «Ukrainian as a foreign language». It identifies problems, perspectives and gives practical advice to improve the work with foreign students in an economic institution.*

***Keywords:** Ukrainian as a foreign language, vocational education, linguistic component.*

На сьогодні розв'язання проблем з удосконалення сучасного освітнього процесу, уведення інноваційних методик і технологій до науково-навчальних планів українських ВНЗ, гуманізація навчання в контексті європейських вимог щодо практичного приєднання України до європейського освітнього простору набувають усе більшої ваги. Вихід України на ринок світових освітніх послуг і проведення державою заходів щодо розвитку взаємовигідного міжнародного співробітництва в галузі вищої освіти потребує якісної підготовки спеціалістів-іноземців.

Сьогодні все частіше з'являється попит на фахівців економічних спеціальностей з належним рівнем знань іноземної мови. Король С. В. вказує, що «у Європі, згідно з інформацією німецького Інституту економічних досліджень, кожний п'ятий працівник використовує знання іноземної мови в професійній діяльності» [1, с. 128]. Відомий методист та педагог Й. Берман зазначав, що в немовному ВНЗ мови навчають тільки як засобу спілкування, що реалізується в мовленні [2, с. 54]. Тобто студенти-іноземці пови-

нні в повному обсязі оволодіти основними навичками читання, писання та говоріння тією мовою, яка є офіційною в країні, де вони навчаються.

Проте на сучасному етапі професійної освіти існують нові вимоги до лінгвістичного компонента в освітній практиці в неможливому (у нашому випадку — економічному) ВНЗ — це оволодіти мовою професійного спілкування, отримати такий мовний рівень, який сформував би студента як майбутнього кваліфікованого фахівця. Розв'язанню цієї проблеми сприяє проведення лінгвістичної та культурологічної роботи зі студентами-іноземцями в рамках обов'язкових та спеціальних курсів мовної кафедри. Згідно з Рекомендаціями Європейського Парламенту про ключові компетенції навчання впродовж життя (Key Competences for Lifelong Learning), компетенція «спілкування іноземними мовами» передбачає: «знання прийнятих у суспільстві норм і звичаїв», «здатність розуміти, висловлювати і інтерпретувати поняття, думки, почуття, факти і судження у відповідному діапазоні соціальних і культурних контекстів» [1]. Отже, знання іноземної мови (у нашому випадку — української) для студента-економіста є надзвичайно важливим.

Щороку ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» зараховує на навчання студентів з таких країн, як Китай, В'єтнам, Кот-д'Івуар, Алжир, Гвінея, Туркменістан, Азербайджан, Молдова та інших. Основною метою навчальної роботи іноземних громадян є вивчення студентами-іноземцями української мови, яка дасть їм основу в оволодінні професійними знаннями, а також можливість ознайомитися з історією, культурою і традиціями українського народу. Володіння українською мовою для іноземного студента є гарантією якісної професійної підготовки сучасного кваліфікованого спеціаліста-економіста.

Кафедра української мови та літератури ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» пропонує для студентів-іноземців чимало підручників та посібників, які допомагають у вивченні української мови як іноземної. Такі підручники зорієнтовані на засвоєння як загальномовного мінімуму, так і професійної мови. Наприклад, зміст і завдання навчального курсу з основних розділів сучасної української літературної мови відбито в навчальному посібнику «Українська мова для студентів-економістів із близького зарубіжжя. Практикум», підготовленому колективом викладачів кафедри української мови та літератури КНЕУ. У практикумі основний

акцент зроблено на вироблення у студентів практичних навичок правильної вимови слів, дотримання правописних, граматичних, лексичних і стилістичних норм української мови, необхідних для вільного використання української мови в усіх сферах діяльності майбутніх випускників економічного вищого навчального закладу. Практикум призначено для студентів-економістів із близького зарубіжжя, які здобувають вищу освіту в Україні [4].

Уже після першого року вивчення української мови у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» іноземні студенти накопичують той необхідний багаж знань із мови, який дає змогу не тільки висловлювати свою думку й розуміти інших, але й отримувати базові навички професійної мови, що сприяє кращому засвоєнню знань під час вивчення спеціальних дисциплін, дає чітку орієнтацію в реаліях сучасної економіки. Лінгвістичний компонент у професійній освіті студентів-іноземців є важливою частиною комплексної освітньої роботи на різних етапах навчання іноземних студентів в економічному ВНЗ.

На другому році вивчення курсу «Українська мова як іноземна», наприклад, студенти з близького зарубіжжя починають готувати свої перші наукові роботи українською мовою, а саме: наукові реферати (наприклад, із тем «Термінологія банківської (біржової, фінансової) сфери», «Використання антонімів у юридичній практиці»), міні-статті в науковому стилі («Міжнародне економічне співробітництво України та країн СНД», «Професійне спілкування»), короткі повідомлення науково-популярного характеру («Сучасна класифікація словників», «Сучасна ділова етика»), презентації з використанням економічних термінів («Стратегії розвитку економіки України», «Бізнес-креатив») тощо.

Така наукова практика сприяє кращому розумінню особливостей української професійної мови, засвоєнню навичок написання чітко структурованих текстів, активному використанню термінів і терміносполук із різних галузей економіки.

Лінгвістичний компонент професійної освіти студентів-іноземців в економічному ВНЗ полягає в написанні курсових робіт із певних проблемних питань з економіки та суміжних з нею сфер, підготовці рефератів майже з усіх дисциплін протягом усіх років навчання, створенні усних, письмових та електронних презентацій, написанні та захисті бакалаврської та магістерської робіт на заключному етапі свого навчання тощо, і все це українською мовою як мовою іноземного спілкування. Така праця

вимагає чіткого знання наукових термінів різних типів, досконалого володіння українською мовою, особливостями наукового стилю, специфічними мовними засобами, властивими фаховій мові, оскільки саме від цього залежить рівень професійної підготовки студентів, успішність та результативність їхнього навчання, перспективи в пошуках роботи.

Як зазначають фахівці з немовних ВНЗ, важливим компонентом у навчанні української мови студентів-іноземців є сучасна методика викладання, а саме інноваційні підходи у вивченні мови, зокрема активне та інтерактивне навчання. Важливо постійно здійснювати зворотний зв'язок між викладачем та студентами (пояснення, перевірка виконаних вправ та роботи над помилками). Це сприяє взаємодії співпраці викладача з аудиторією. Інтерактивне навчання дозволяє обмін інформацією між усіма учасниками навчального процесу (коли студенти працюють у парах), що покращує формування комунікативної компетенції. Викладачі намагаються підготувати студентів до самостійної роботи. Для того щоб знання студентів-іноземців з організації власної навчальної діяльності перетворились у міцні практичні вміння та навички, потрібно на належному, але одночасно й доступному рівні, подавати новий матеріал [5].

Отже, в економічному ВНЗ лінгвістичний компонент у професійній освіті студентів-іноземців є надзвичайно важливим та необхідним. Наприклад, під час вивчення курсу «Українська мова як іноземна» студенти-іноземці близького зарубіжжя не тільки вивчають основи української мови, але й отримують знання із професійної сфери, запропоновані українською мовою, вивчають українську економічну термінологію, пишуть наукові праці, реферати, курсові, презентації тощо по-українськи.

Література

1. Берман И.М. Методика обучения английскому языку в неязыковых вузах / И. Берман. — М.: Высшая школа, 1970. — 230 с.
2. Король С. В. Специфіка навчання іноземній мові студентів технічних університетів / С. В. Король // Вісн. Запоріз. націонал. ун-ту. Сер.: Пед. науки. — 2008. — №.1. — С. 127—132.
3. Онищенко О. Як навчатимуть іноземців в Україні / О. Онищенко // Osvita.ua. http://osvita.ua/vnz/high_school/33643/
4. Українська мова для студентів-економістів із близького зарубіжжя. Практикум. Ч.І. Збірник вправ, завдань і тестів / Автори: Бондарчук Л.М., Краснопольська Н.Л., Подгурська Т.А., Ярошевич І.А. — К.: КНЕУ, 2012. — 213 с.

5. Фоміна Л.В. Традиційні та інноваційні підходи до вивчення української мови як іноземної у вищій медичній школі / Фоміна Л.В., Скорбач Т.В., Кулікова І.І. // <http://repo.knmu.edu.ua/>

УДК 378.147:811

Сапожникова О.М.,
викладач кафедри німецької мови
факультету міжнародної економіки і менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

КЕЙС-МЕТОД ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

***Анотація.** У статті представлено аналіз можливостей використання кейс-методу як методу сучасних технологій під час іноземної професійної підготовки. Детально розкривається сутність понять «кейс», «кейс-метод». Наведені приклади можливої інтеграції різних методів під час організації роботи з кейсом.*

***Ключові слова:** кейс-метод, самостійна робота, реальні ситуації, іноземне навчання.*

***Аннотация.** В статье анализируются возможности использования кейс-метода в профессиональной подготовке на иностранном языке. Автором даются примеры интеграции различных методов для организации работы с кейсом.*

***Ключевые слова:** кейс-метод, самостоятельная работа студента, реальные ситуации.*

***Abstract.** The analysis of the possibilities of using the method of case-study in the foreign language training as a means of modern technologies is presented in the article. The essence of the concepts of «case-study», «case-method» is detailed. The examples of possible integration of different techniques in the organization of the work with cases are presented.*

***Key words:** case-method, independent work, real situations, foreign language training.*

Модернізація освітньої діяльності в контексті входження України в європейське освітнє і наукове поле розкриває нагальну необхідність якісної мовної підготовки студента та його адаптованості до ринку праці, наголошуючи на особистісній орієнтованості навчального процесу. Життєві реалії ставлять перед викладачами іноземних мов завдання виховання та навчання студента, який може гнуч-